

EDITORIAL

Cultiu de la consciència del jo ciutadà

Com a activitat del judici, el gust reuneix cultura i política, les quals ja comparteixen l'espai obert de l'esfera d'allò públic.¹

Hannah Arendt

La ciutat actual, inevitablement complexa, diversa, multicultural i en transformació permanent, demanda que qualsevol intervenció artística a dur a terme en el seu espai tinga definit el seu encaix amb el que prèviament existia. Encaix que no pressuposa en absolut el respecte sacralitzat del preexistent, ni el contrari, és clar. El temps dels més diversos il·luminats (artistes, galeristes, patrocinadors, crítics, polítics...) imposant a la ciutadania les seues excrescències estètiques hauria d'estar ja definitivament cancel·lat: ja n'hi ha prou de kitsch, per favor —siga aquest l'encarnació de valors ancestrals identitaris; l'amanerament de la reiteració de l'històricament caduc i esgotat; o la cerca del xoc del novíssim *per se*. Amb massa freqüència la intervenció artística en l'espai urbà és el resultat de la pressió exercida per interessos de persones, empreses o institucions sota la coartada i únic criteri a tenir en compte de: «és un regal a la ciutat».

No podem concebre la ciutat com un llenç en blanc, capaç de carregar amb qualsevol obra entesa com a espectacle d'entreteniment i consum. L'art, per definició, interpel·la la nostra emoció, el nostre gust, la nostra manera d'estar en el món i la nostra evolució personal i col·lectiva, i caldrà cuidar que ens segueisca qüestionant. Qüestionament no exempt de tensió, contradicció i conflicte a canalitzar no destructivament en una dialèctica de millores conjunturals. Les connotacions comunitàries en les intervencions artístiques en l'espai urbà hauran de ser tingudes en compte sense alienar el ciutadà: persona individual posseïdora única de drets civils.

L'espai urbà constitueix el territori en el qual desenvolupar les funcions ciutadanes de mostra, trobada, intercanvi, desplaçament, comerç, conversa... i construcció simbò-

1. Hannah Arendt (2014): «Más allá de la Filosofía. Escritos sobre cultura, arte y literatura», *Cultura y Política*, Trotta, Madrid, p. 64.

lica i representació de la reflexió sobre el que, com a societat, som, clamem haver estat i projectem ser en el futur. La perspectiva estètica —en tots els àmbits— constitueix l'eix de —sobretot— aquestes últimes funcions esmentades, convertint en fonamental la necessitat de prendre explícitament decisions sobre la seua definició i execució, i sobre les responsabilitats associades. Estem, per tant, en el terreny específic de la política en el seu sentit més bàsic; és a dir, el de la conversa ciutadana encaminada a estructurar i gestionar el comú compartit.

El procés de contextualització implica, per tant, la participació de les instàncies de creació i execució; decisió i govern; usuari i ciutadà, en l'establiment dels criteris i procediments a utilitzar en aquest procés. Alguns d'aquests serien:

Com atendre les sensibilitats específiques de les diferents cultures ciutadanes sense que això signifiqui asepticar propostes en el pitjor dels sentits del políticament correcte, ni fragmentar l'espai en guetos aïllats i estancs.

Com evitar manierismes i estandarditzacions, o repeticions i còpies acrítiques de pràctiques artístiques urbanes d'altres latituds o d'uns altres temps.

Com impedir la proliferació i contaminació dels no llocs i la seua pretesa neutralitat asèptica.

Viure la ciutat és una activitat multidimensional creadora de sentit a partir del relacional i de l'establiment de vincles dinàmics entre ciutadans i entre ciutadans i objectes culturals. És per això fonamental generar argumentalment i de manera compartida criteris defensables a utilitzar en la selecció d'aquells objectes culturals que pretenem incorporar al nostre espai públic i comú.

Castelló de la Plana, abril de 2016.